

11:an de. Va ska den göra då?
kanda på månen va?

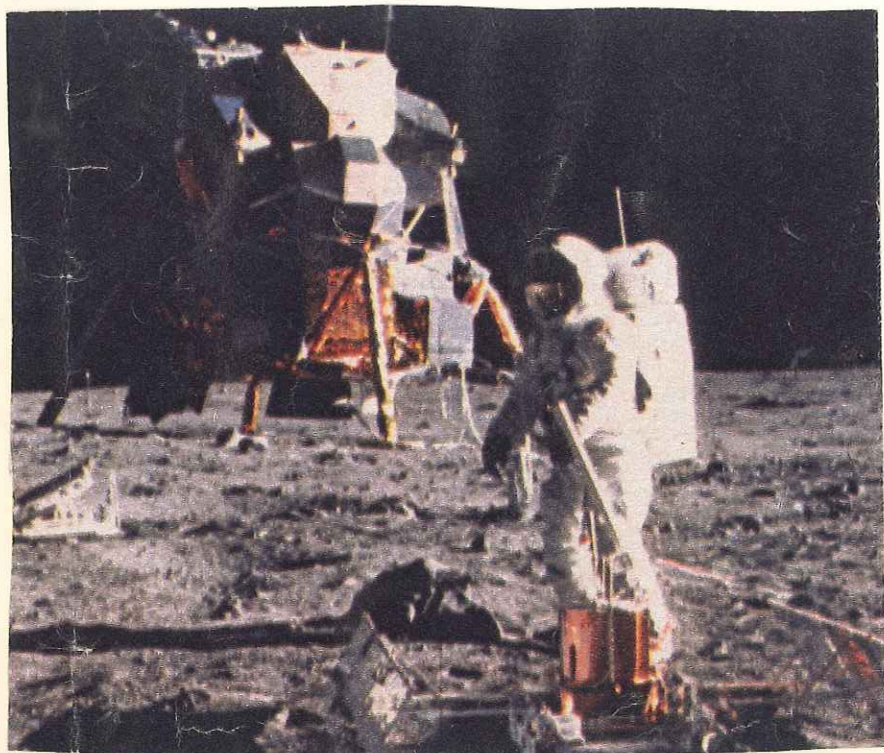
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.

SOMMARENS RYMDÄVENTYR PÅ MÅNEN

Sommaren 1969 den 10/7 så skickade man återigen upp en raket från den berömda raketbasen Cape Kennedy. Rakettypen var en Saturnusraket med tre steg och tre mans besättning vars namn är Mikael Collins, Edwin Aldrin och Niel Armstrong. Förutom besättning så förde Saturnusraketen med sig en månlandare som har tilltalsnamnet "ÖRNEN". Mikael Collins som ska stanna kvar i moderfarkosten med de två andra går ned på månen, hade det viktigaste och svåraste jobbet av de alla hoppa. Han ska cirkulera runt månen och för varje varv så ska han ligga så nära de andra som möjligt, dessutom så ska han skicka uppgifter till jorden. Åter till de två andra som har landat på Månen. Dom håller nu på med att vila upp sig inför månpromenaden. 21/7 1969 03.56. svensk tid så har förste mannen från jorden satt sin fot på månen, det var en vänster fot. Han som fick det nöjet heter Niel Armstrong, en amerikansk astronaut. Sen, en kvart efter så kommer sist men inte minst, svenskättlingen, Edwin Aldrin som senare gjorde morgon gymnastik på månen. Efter ha kommit ned på månen så hoppade Aldrin upp igen till första trappsteget, drygt en m. jämfota. Senare så börjar livet på allvar, man ska ut med instrument, och man ska placera stjärnebaneret på månen, och sen så är det dags att fästa den lilla skylten vid Månlandarens ben. På den så står det att här har två män från planeten jorden landat, och så står det undertecknat med deras namn och presidentens namn. Och sist så ska man fylla lådor fulla med mångrus och stenar. Senare så ska man undersöka dessa stenar och grus. Sen är det dags att krypa tillbaka i månlandaren, Därinne så ska man vila och sova för att va i form då återfärden ska äga rum. Mikael Collins ligger någonstans ovanför och väntar på dom två andra för att sen docka med dom och så ska dom krypa in i moderfarkosten och starta återfärden till jorden. Det gäller att komma perfekt när man ska docka annars så vet man inte om man kommer tillbaka någonsin. När kapsein träder in i jordatmosfären så gäller det att inte ha för hög hastighet för då kan kapsein brännas sönder. Nu så har kapsein kommit in i jordatmosfären och då så ska två bromsfallskärmar vektas ut och senare så kommer tre stycken stora skärmar. När dom har landat i Stilla Havet så ska ett hangarfartyg komma och hämta dem. Det amerikanska hangarfartyget heter HORNET. När dom har kommit ombord på hangarfartyget så ska dom direkt in i en karantänbuss som ska föra dem till rymdlaboratoriet i HUSTON. Karantänbussen skyddar andra från äventyrlig smitta från månen. Efter någon månad så får dom lämna karantänbussen och åka hem till sina familjer.

P"S". på månen så väger man bara (en sjättedel) 1/6 av sin egen vikt.

1 bild

"Buzz"

Aldrin

**Deras apparater
ger rapporter**

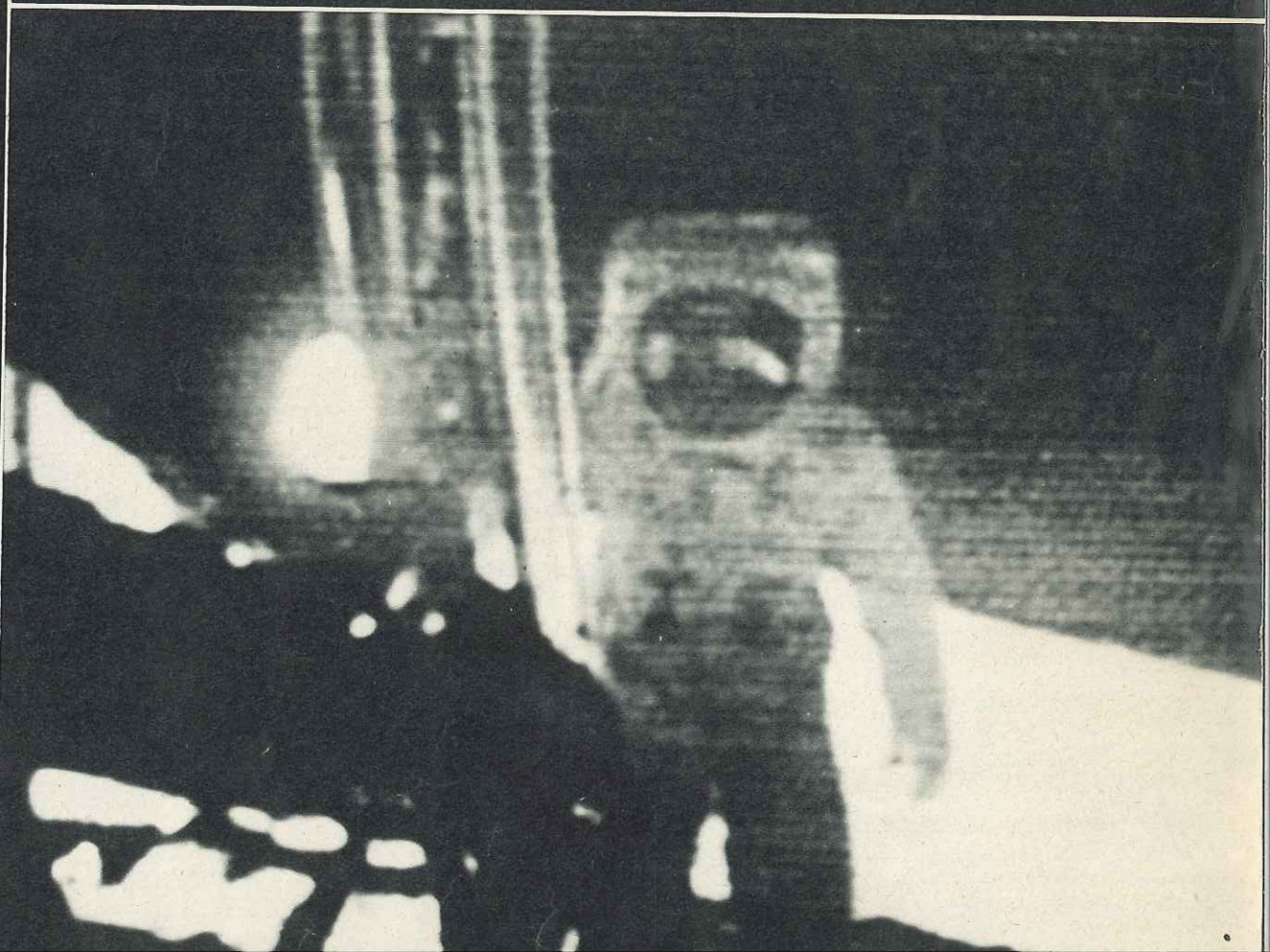
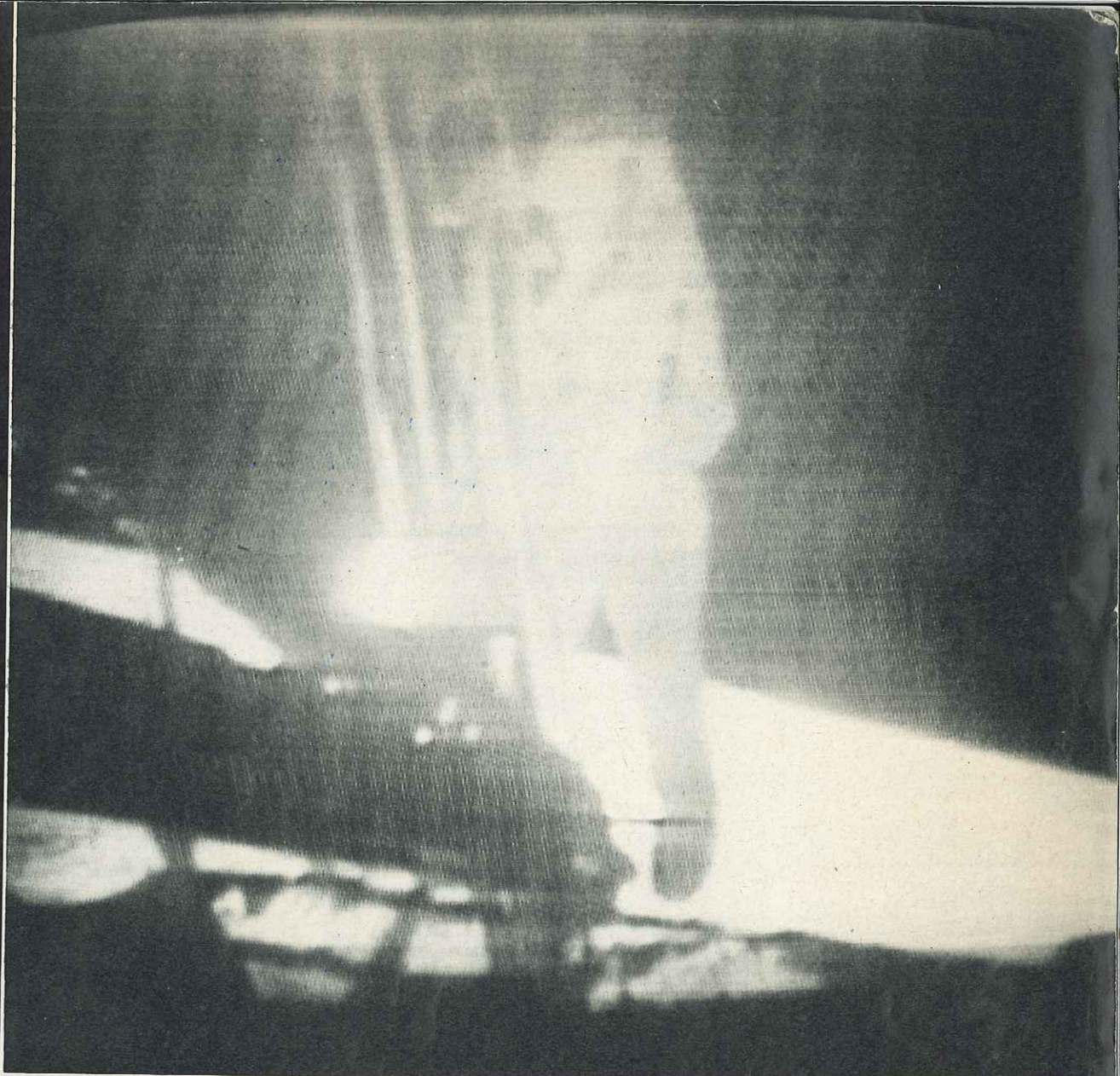
N 2

21.7
1969
03.56

er 18 nuter: nmen mpis!

trong tar de första
månytan: mjukt,
stoft (t v). Det
trampa omkring
at kol. Han
om och tittar på
är — ungefär
eter djupa gropar,
gade. 18 minuter
trong klättrar Buzz
ör metallstegen
darens främre
en (överst t h).
seschema är det-
ga intränat:
n trevar
arken.
ågra provande
Det går fint, är
han trott. Han får
att gå mer
— för att få

En dans bortom alla jordiska bojor

Trots otympliga dräkter och väldig packning väger astronauterna bara 25 kilo — de svävar upp för varje steg (t v).
T h: De står framför plaketten på landarens underkropp, som blir kvar på månen för alltid. Plattan är graverad med en bild av jorden samt astronauternas och Nixons

De planterar USA-flaggan

Stjärnbaneret har placerats på månen. Två amerikaner har erövrat en främmande himlakropp. Flaggan är förstärkt med metalltrådar för att stå ut från stängen. På månen finns ingen vind.

Måndagen som var en söndag hade två akter. En osynlig och en synlig. Nu sitter jag och försöker välja mellan dem. Vilken var mest viktig? Är inte saken klar? Kan något vara mer storslaget än den första människans första steg på månen, visat i television för hela världen?

Det var nog själva månlandningen, den som vi bara hörde. Jag avbildade den i vår egen lilla högtalare på hotellrummet, som ger oss en förbindelse med månlandaren och med rymdcentralen i Houston. Så när månlandaren Örnén trevar sig ner mot månen kan jag höra de ord som växlas mellan månfararna och deras vägledare på jorden. Och dessa röster, som har varit så lugna och djupa och tydliga — framför allt de nere ifrån marken — de blir nu tunna av avståndet.

Det var ingen bild på TV-skärmen men ändå blir det den bild som vi skarpaste konturerna: bilden av denna underliga farkost med Neil Armstrong och Aldrin ombord som sakta, sakta sänker sig ned mot en osynlig värld. Allt det andra i Apollo-färden hade ju hänt förut och var inövat på plats. Men från och med nu vet man ingenting om månens mark. Vad som helst kan hända, även det man inte hade tänkt på. Att månens mark skulle öppna sig och svälja Örnén med besättningen och allt utan att ändra ett drag i den vänliga minnen den alltid varit mot jorden.

De första sekunderna innan människan får fotfäste i det okända. En

värld håller andan. Fru Janet Armstrong håller tummarna så att knogarna vitnar och ber till Gud, gamla fru Armstrong läser en av Davids psalmer och tänker på Guds flödande nåd, fru Joan Aldrin pressas mot en vägg — "eller om det var väggen som stod pressad mot mej".

■ När till slut den triumferande rösten kom, "vi är på månen!", märkte jag att jag inte hade andats på de senaste trettio sekunderna. En värld förenas i den största suck av lättnad som någonsin suckats i samma sekund. Jordens varelser har sprängt sina fjättrar efter sex miljoner år — eller hur länge det är vi har kravlat omkring som atmosfärens fångar.

Detta är höjdpunkten i dramat om mänsklighetens största tekniska bedrift hittills.

■ Andra akten, som skulle bli höjdpunkten, formar sig till en stillsam och skön komedi. Man sitter i rymdhögkvarteret i Houston och väntar på att få se den första människan sätta sin fot på månen. Man känner på sig, att nu är segern i hamn, nu kan ingenting farligt hända. Månen har accepterat försändelsen. Den kommer inte att bråka för några fotsteg.

Men inget snack om den saken: Armstrongs vänsterfot går till historien. Den kommer dinglande uppifrån och världen sitter och väntar på poängen. Alla vet att den kommer. Foten försvinner uppåt, kommer ner igen, finner fäste på månen. Det har varit ett väldigt tjat härute om vad Armstrong skulle säga när han satte foten på månen.

Historiens märkligaste telefonsamtal: President Nixon ringer från Vita huset till månen — en distans på 380 000 km. Samtalet går direkt till mottagare i mån Männens hjälmar. — Genom det ni gjort har himlarna blivit en del av vår jord!

RUNE MOBERG UPPLEVER
MÄNLANDNINGEN
I APOLLOHÖGKVARTERET I HOUSTON

DEN MEST DRAMATISKA BILDEN FICK VI INTE SE...

Till slut blev det fullständigt klart att han måste säga nå-
världen väntar. Och, jodå, det kommer:

steg för en människa, ett jättekliv för mänskligheten”.

er snällt upp meningen — vem som nu har hittat på den
— och sen blir han sitt vanliga filosofiska jag igen.

är inte perfekta — och gudskelov får man väl säga. Det
rtaget från månen får behålla en science fiction-stil med
i omänsklig förklädnad, med omänsklig gångart, som rör
v av grått som ibland exploderar i vita fält. Blicken suger
not de upphöjningar i terrängen som åtminstone i någon
ofil åt denna värld bortom vår egen.

första andakten har lagt sig ser det roligt ut. Denna gli-
g, dessa kaninhopp i slow motion, denna helt nya koreo-
g utförd av människan, aldrig skådad av människor. Mån-
anskostymer är dyrare än någonting som en rysk storfur-
onsin gått till bal i — fem miljoner kronor vardera, unge-
örjar ana att killarna som är inbyggda i dessa snillrikt kon-
dräkter har pin livat.

d sitter fängslad på nytt. Månfararnas fruar skrattar och
sscentrum här på rymdhögkvarteret blir en surrande bi-
triumferande övertoner, och på fångelset i Atlanta, Geor-
jutton fångar ut i friheten. Vakterna hade sina blickar på
m vi alla.

änder var en måndag. Då skulle det ske som en gång

beskrevs som ett av de stora riskmomenten. Avstampet från månens
yta. Uppsökandet av den månbanan där månfararna skulle återförenas
med rymdens ensamme karusellåkare, Mike Collins.

■ Medan vi väntar försöker Amerikas TV-kommentatorer stegra
spänningen så gott de kan. Tänk på Collins, säger dom. Viktlös är
han där uppe. Men tror ni inte att ensamheten har sin egen tyngd?
Och hur går det om han blir sjuk? Svimmar. Får nervkollaps. Har ni
tänkt på det? Hela återkomsten hänger på honom. Och tänk om han
kolliderar med ryssarnas Luna 15?

Det tar inte på oss. Det är sådant som liksom inte kan hända i den-
na välgarderade värld. Dessutom landade Luna medan Örnen stod
kvar på Tranquility Base, som platsen skall heta. Kommer ni till må-
nen är den lätt att hitta. Där står en amerikansk flagga.

■ Som sagt, vi vet på förhand att Örnen ska lyfta, att månens mark,
som tog emot månfarkosten med en sådan mjuk vänlighet, ska ge
raketstrålen det fasta motstånd den behöver för att lyfta upp Örnen
till dess bana runt månen.

Örnens avfärd från månen har hela spänningen hos ett Malmötag
som lämnar Stockholms Central. Det är bara punktligheten som
fattas. Hos taget.

■ Ett mänskott från Cape Kennedy. En mänlandning. Två män på
månen. Man blir bortskämd. Vid detta laget vet man redan att åter-
föreningen på en månbanan någonstans på andra sidan månen också
ska lyckas. Och vad trodde ni?

E THORÉN I

RYMDBÅSET

Radio-TV-bås nr 1, Apollo-kontrollen i Houston. Här lilla elektronikladdade cellen har varit mitt hem under sällan mest dramatiska dygn jag har upplevt som reporter. På den negativa sidan finns fortfarande de senaste årens politiska och tragiska konkurrenser om toppplatsen på en allmän lista. Väggen framför mig täcks av en karta över den del av världen där "Örnen" landade. Här finns tabeller på hastigheter, omloppstider, temperatur, manövertider, här finns schematiseringar av olika korta fraser i det här teknologiska mäs-

EN FRÅN 11 ÅR PASSERADE REVY

Det är drygt elva år sedan hela den amerikanska nationen gick i tvångsräkning efter Sputnik. Någon månad senare stod vi nere vid Cape Canaveral och visste inte om tårar eller skratt var den naturliga reaktionen till den pipande Vanguard-satelliten som rullade på plattan, där raketen exploderade innan den ens hunnit losspruta rumpa en enda liten centimeter ur vagnen. Ena från de gångna årens starter passerade revy när jag såg Armstrongs benet dingla i TV-bilden från månen några dagar efter månlytet...

Shepard, som 1961 ensam satte sig i sin ynkliga lilla Mercury och skickades ut på ett 15 minuters rymdskutt. Nu är han och Jurij Gagarin på något sätt som de allra mest betydelsefulla av alla de modiga män som gett sig ut på rymdfärder från Cape Kennedy eller Baikonur...

Carpenter, vars bromsraketer avfyra evigheter för sent i den här branschen är sekunder ibland evigheter! — och som kommit långt ifrån väntade fartyg och flygplan. När man såg honom låg han i en gummibåt och dinglade med ena foten i vattnet...

White och Chaffee, som omkom i Apollo-kapseln i en olycka, där tekniken hade glömt att bygga in räddningsmöjligheter i farkosten...

Uppskriften kring John Glenns starter och den långa raden av rapporter under åren från Sovjet, som med nästan grym konsekvens berättade om att man där hade klarat av vad vi visste om månaden ifrån på Cape Canaveral...

ERLANDER SA DE RÄTTA ORDEN

Vad tänkte jag mej när "Örnen" landade? När Armstrong steg ut på månlytet? Ja — överväldigad, imponerad. Och framför allt mistisk inför vad det kommer att betyda.

Minister Tage Erlander uttryckte det, tyckte jag, som även andra i riksdagen borde vara kärnan i hela det här: Månen visar vad människan kan uträtta när hon kombineras med organisation och frisk målsättning. Det är frågan om månen eller mat till de hungrande. Det är frågan om snabbast ska kunna åstadkomma bäggedera.

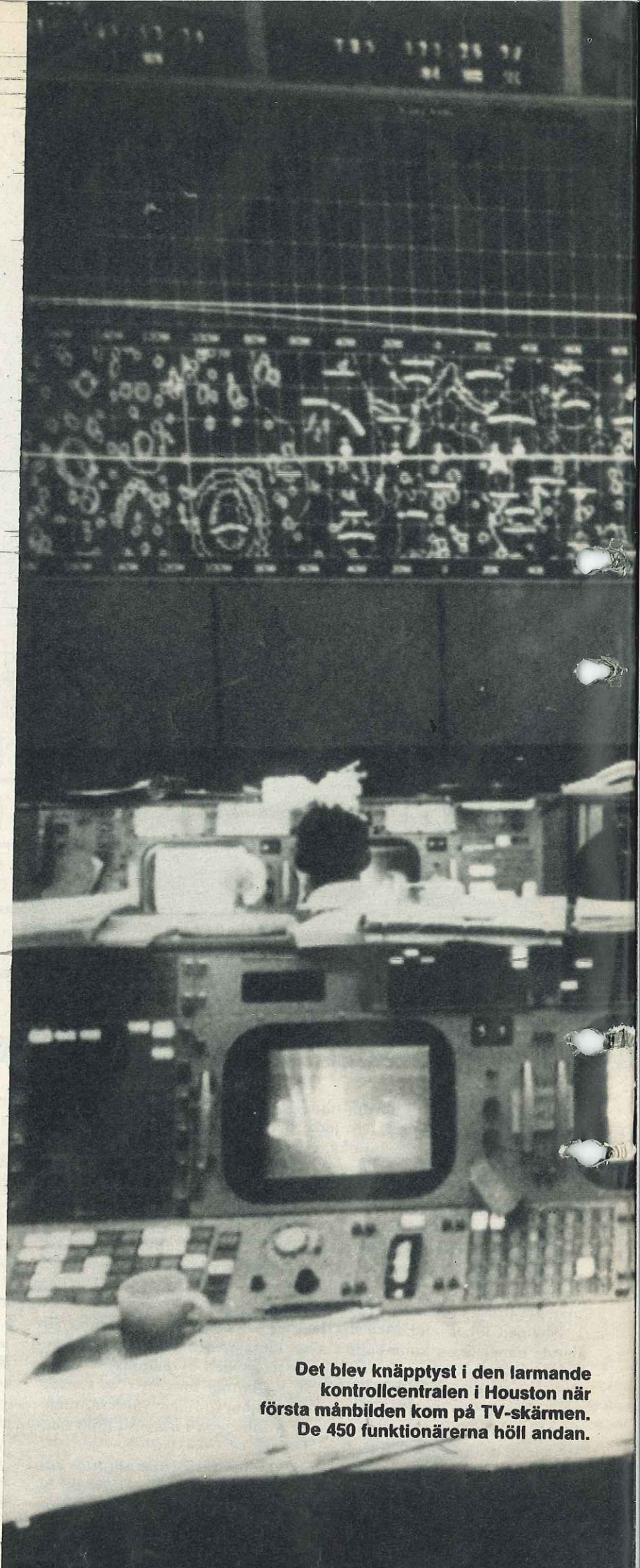
Det är inte pengarna och resurserna som fattas — det är den viljan. Det är när de två stundtals lite groteskt piruetterande figurerna kring på månlytet — på den söndag som Rune Rydberg så elegant påpekade blev en måndag — så ställde man sig frågan om folk i världen runt kan kräva mer av sina regeringar.

SS TITTA I MÅNEN EFTER VETT!

Det är förmågan till samarbete i världen och bristen på beaktning när det gäller att hjälpa varandra i stället för att förändra som är det tragiska och det groteska — inte det att det rika USA under 12—14 år har lagt ner 250 miljarder på rymdtekniken.

En värld blir aldrig mer densamma. Hur ofta har vi inte hört att vi aldrig kan sträcka ut handen och nå stjärnorna? Vi har gjort det.

Vi har betat att vi kunde titta i månen efter fred och frid på månen, låt oss då äntligen bokstavligen titta i månen efter vett.

Det blev knäpptyst i den larmande kontrollcentralen i Houston när första månbilden kom på TV-skärmen. De 450 funktionärerna höll andan.

Han och kineserna de enda som inte fick se't

Apolloflygaren Mike Collins var mannen som världen glömde. Han hade den psykologiskt kanske svåraste uppgiften av de tre: Att vara så nära målet men inte få ta det historiska steget. Förutom 700 miljoner kineser var han en av de få i världen som inte hade chans se månlandningen i TV.